

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A városi üzemek titkos költségvetése*

Forrás:

Pesti Hírlap

Bp.

(Hely)

1922. 7. 12

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

389.65

Hely

Idő

"1922"

Személy

A városi üzemek titkos költségvetése.

Noha már 1922-öt írunk, a főváros még mindig költségvetés nélkül intézi pénzügyeit. A tanács pénzügyi osztálya még javában dolgozik az 1922. évi költségvetés-n, amelynek, mint minden fővárosi költségvetésnek, egyik legfontosabb tartozéka: az *üzemek költségvetése*. Legutóbb a pénzügyi bizottságban megtörtént, hogy az elnöklő *Folkusházy Lajos* alpolgármester — követve ezzel az immár évtizedes városi gyakorlatot — feleslegesnek tartotta, hogy a főváros egyes üzemének költségvetései a bizottság elé kerüljenek, mert hiszen, amikor a város költségvetése elkészül, a pénzügyi bizottság még mindig ráér az üzemek számadásaival foglalkozni. Ismét megtörténik tehát, ami már — mint mondtuk — tíz évnél hosszabb idő óta gyakorlottá vált, hogy a város pénzügyi vezetői hiányosan állítják össze a költségvetést. Szerepelnek pedig ebben a községi élelmiszer-árusító üzem, a községi kenyérgyár, a községi lóhús-üzem, a községi szappanüzem, a községi áruraktárak, a hatósági zöldségárusító üzem, a műszerüzem az autóbusz-üzem, az ásványvízüzem, a fuvartelep, a gázművek, az elektromosművek, a gyógyfürdők, stb. költségvetési tételei, anélkül, hogy akár a törvényhatósági bizottságnak, akár a közgyűlés albizottságainak megadnák a lehetőséget: bepillantani a fővárosi üzemek költségvetéseibe és záró számadásaiba.

Elméletben könnyen meg lehet dönteni ezt az állítást, mert hisz ugy a pénzügyi bizottság, mint a közgyűlés tagjainak jogukban van mélyebben megvizsgálni az egyes üzemek költségvetéseit és záró számadásait, megtekintik a könyveket és felderíthetnek — ha van ilyen — minden rejtélyt. De a valóságban ez így nem fest. A közgyűlés egyeteme nincs abban a helyzetben, hogy ellenőrzést tudjon gyakorolni a fővárosi budget legrejtettebb részei, az egyes városi üzemek költségvetési tételei felett. Minden üzemnek megvan ugyan a maga üzemi bizottsága, de ezekben a bizottságokban ép úgy, mint a többi bizottságokban is, nincs ellenzéki városi képviselő. az a

olyan bizottsági tag, akiről pártállásánál fogva mindenki feltehetné, hogy köteleességteljesítését nem a város vezetésének szolgálatában látja. Ez nem a város ellenzéki, hanem a többségi párt számára teremt félrehozható helyzetet, mert hiszen így minden felelősség a közgyűlés többségére hárul és az ellenzék joggal állíthatja, hogy meg van fosztva az ellenőrzés lehetőségétől. Szegény az olyan közgyűlési többség, amely nem kínálja meg az ellenzéknek a komoly ellenőrzés lehetőségével és könnyű a helyzetét annak az ellenzéknek, mely a vis majorra utalva, bátran állíthatja, hogy rajta kívül álló okokból nem tudja teljesíteni az ellenőrzés kötelességét.

Ma így állunk. De ez volt a helyzet a forradalmak előtti években is. A letűnt rendszer volt az, amely elsőnek rejtette átlátszhatatlan lepel alá az üzemek költségvetését, s a mai rendszer is ekkép cselekszik, a rendszer, amely már oly sok merész ujritással lepte meg a város közönségét és legfőbb politikai programpontjának a múlt eszközeivel való szaktitást tekinti. Ismételjük, a mai városi rendszerben az egyben hű maradt elődjéhez és ép oly légmentesen elzárja a városi üzemek költségvetését és záró számadását a nyilvánosság elől, mint azt elődjétette.

Nem titok, hogy ez politikai okokból történik. A régi rendszernek egykor döntő szavú tényezői, akik ma ki vannak szorítva a municipális életből, nem is titkolják, hogy a város kormányzásának leghatásosabb eszközeit a városi üzemek adták meg és ezeket az eszközöket az a rejtélyesség tette lehetővé, amely körülvetési a városi üzemek költségvetését és számadásait. A központi városházának pénztárából sokkal nehezebb politikai célokat szolgáló, legtöbbször illegitim összegeket kifizetni s ezekkel a klikk támogatóinak szolgálatait jutalmazni, mint amennyire ennek lehetőségét az üzemek szabadabb, majdnem kereskedelmi ügyvitelére lehetővé teszi. A városházának gazdálkodása a bürokratizmus béklyóiba van zárva, de a városi üzemek, amelyek nagyobb részét kereskedelmi

vezetés alatt állanak, sokkal mozgékonyabban tudják a pártérdekeket szolgálni. A számla türelmes és a rajta megjelenő számtételek, ha összegezve vannak, akár a nyereség- és veszteség-számlán, akár a mérlegben, kámfornál könnyebben eltűnnek. A pénzügyi bizottság tagjai közül az ujoncok első kiiktatása körülbelül eképen hangzik: a székesfővárosi üzemek költségvetését firtatni szabad, de nem illik.

Igy például nem illik kérdezni, hogy a tanács tizenhat ügyosztálya közül miért éppen a közéletmezési (VIII. ü. o.) és a városgazdasági (XVI. ü. c.) az, amelynek tisztviselői az üzemektől illetmények címén több fizetést kapnak, mint amennyit számukra a költségvetés megállapít. Azt sem illik firtatni, hogy a közgyűlés által megállapított egységárnál némelyek a valóságban miért fizetnek alacsonyabb egységárat, állítólag, avagy tényleg tett szolgálataik megfizetése, azaz, ama bizonyos visszatérítés révén.

Nem gyanúsítjuk a város vezetését, ezt sajnos, elvégezni maga a tanács, amikor megmarad a régi rendszer költségvetési szokásai mellett és amikor kikereszti az üzemi bizottságokból azt az egyetlen ellenzéki tagot, akiről föl lehet tenni — mert fel kell tenni — hogy odakiáltaná a nyilvánosságnak azt, amit netalán észrevenne. Nem gyanúsítunk, mert a pozitív tudás feleslegessé teszi a gyanu éledését és állítjuk, hogy a fővárosi üzemek könyveiben igenis vannak súlyosan kifogásolható tételek, amelyek egyes érdekcsoportok javára szolgáltak, a közt megkárosítottak, és minden tekintetben visszatérést jelentenek a letűnt rendszer eszközeihez. Hogy mindez meghiúsuljon és a jövőben végkép lehetetlenné váljék, kérjük a város tanácsát, hogy hozza nyilvánosságra az üzemnek legutóbbi nyolc évi részletezett záró számadását.